

bemiddeling op parketniveau), terwijl punten van gelijke behandeling als discriminatoir worden beschouwd (bv. de verschijning, na uithandengeving, voor het gewone Hof van Assisen).

Er zijn ongetwijfeld nog elementen te vinden in de (nieuwe) Jeugdwet die aan het Grondwettelijk Hof kunnen worden voorgeschoteld. Om slechts twee voorbeelden te geven:

1° geldt het onweerlegbaar vermoeden van schuld in geval van (geslaagde) bemiddeling (art. 47 Jeugdwet) ook t.a.v. de slachtoffers die niet hebben deelgenomen aan de bemiddeling? 2° is het op dit moment nog in overeenstemming met de bevoegdheidsverdeling en met het niet-discriminatiebeginsel dat het centrum voor voorlopige plaatsing te Everberg federaal en enkel voor jongens wordt ingericht, terwijl het Hof dit in een eerder arrest (nr. 166/2003) slechts aanvaarde gelet op de uitzonderlijke omstandigheden en 'in afwachting van een grondige hervorming'?

Deze arresten vormen dus zeker geen eindpunt. De wetgever is van start gegaan om de Jeugdwet aan te passen aan de bevindingen van het Grondwettelijk Hof, en vroeg of laat zullen nieuwe betwistingen ontstaan over nieuwe of oude, als ongrondwettelijk aanvoelde bepalingen.

Johan Put*

NATIONALE COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

Zoals in dit kader al aangesneden, werd bij samenwerkingsakkoord van 19 januari 2005 tussen de federale overheid en de deelstaten een Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind opgericht¹. Zo is België eindelijk tegemoetgekomen aan de aanbeveling van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind een permanent

toezichtsmechanisme in België op te richten². De onverminderde toepassing van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind in federale en gedecentraliseerde staten is een belangrijke zorg van het Comité.

Haar eerste doelstelling heeft de commissie alvast gehaald. Op 24 juni 2008 keurde de commissie het derde periodiek Belgisch rapport goed. De Vlaamse Regering gaf haar goedkeuring op 20 juni 2008 en mandateerde aldus de Vlaamse regeringsvertegenwoordigers om hetzelfde te doen. Het rapport is het eerste Belgische kinderrechtenrapport dat totstandgekomen is na een breed overleg. De terreinactoren hebben in belangrijke mate bijgedragen tot de in het rapport geformuleerde en door de regeringen goedgekeurde moeilijkheden en doelstellingen voor de toekomst, een primeur voor dit rapport. Een tweede primeur staat in het samenwerkingsakkoord zelf omschreven, de dissenterende opinies. De vertegenwoordigers van de Vlaamse universiteiten, Unicef België, de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen en haar Franstalige tegenhanger CODE hebben effectief van dit recht gebruik gemaakt. Hun meningen zullen als onderdeel van het goedkeuringsverslag en eerste bijlage bij het Belgisch rapport, aan het Comité voor de Rechten van het Kind worden bezorgd. Ook heeft de commissie 20 november uitgeroepen tot nationale dag van de rechten van het kind.

Momenteel bereidt de commissie het eerste Belgische rapport voor over het facultatief protocol bij het IVRK over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie.

DECREET VAN 18 JULI 2008 HOUDENDE HET VOEREN VAN EEN VLAAMS JEUGD- EN KINDERRECHTENBELEID

Het nieuwe decreet houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid werd op 9 juli 2008 door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement goedgekeurd. Op 18 juli 2008 werd het bekrachtigd door de Vlaamse Regering, waardoor het deze datum draagt. Op

* *LINC (Leuven Instituut voor Criminologie) K.U.Leuven.*

1 J. Van Haelst, Kinderrechten in België en Vlaanderen: 2001-2005, *Pan. 2006/3* en Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind: eindelijk van start!, *Pan. 2007/3*.

2 Zie: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/index.htm>.

26 september 2008 verscheen het in het Belgisch Staatsblad.

Het nieuwe decreet vervangt het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kind-effectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind (B.S., 7 oktober 1997) en het decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid (B.S., 14 juni 2002), zoals gewijzigd bij decreet van 8 juli 2005 (B.S., 2 augustus 2005).

Het decreet voert het beleidsvoornemen uit tot decretale verankering van de integratie van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid. Dit beleidsvoornemen is sinds 2004 (legislatuur 2004-2009) de rode draad van het gevoerde beleid op vlak van de implementatie van het IVRK. We kunnen daarvoor onder meer verwijzen naar de Beleidsnota Jeugd 2004 en het tweede Vlaamse jeugdbeleidsplan 2006-2009 (JBP2)³.

Het decreet is er uiteindelijk gekomen op basis van een parlementair initiatief⁴. Niettemin herneemt het in grote lijnen het 'voorontwerp van decreet houdende het voeren van een Vlaams jeugdbeleid' van de hand van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Media, bevoegd voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid. Wel legt het decreet op enkele plaatsen sterker de nadruk op de integratie van jeugd én kinderrechten dan het oorspronkelijke voorontwerp. Getuige daarvan bijvoorbeeld de titel van het decreet en definitie van het 'jeugd- en kinderrechtenbeleid' (art. 2, 2°) en de samenstelling van de adviescommissies (art. 44, zie verder) zoals geamendeerd⁵.

Er werd intensief overleg gepleegd met de kinderrechten- en jeugdactoren. Op 25 september 2007 was er een hoorzitting met kinderrechten- en jeugdorganisaties. Bij advies 07/11 heeft de Vlaamse jeugdraad haar advies over het voorontwerp aan de minister overgemaakt⁶. Ook over het nieuwe voorstel werd op 24 juni 2008 door de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting gehouden met de Kinderrechtencommissaris, de voorzitter van de Kin-

derrechtencoalitie en een vertegenwoordiger van de Vlaamse jeugdraad⁷.

In vergelijking met het huidige decreet van 15 juli 1997 valt op dat het kind-effectrapport uitgebreid wordt naar een kind- en jongere-effectrapport (art. 6) - 'JoKER' meet effecten op personen jonger dan 25 jaar - en dat de tweede bestaande jaarverslagen, over de implementatie van het IVRK en over de naleving van het IVRK in die landen en regio's waarmee Vlaanderen samenwerkt, worden samengevoegd tot één jaarverslag waarin ook een luik komt over de uitvoering van het jeugdbeleidsplan (JBP) (art. 5, §3). T.o.v. het andere decreet dat opgeheven wordt (2002), kan opgemerkt worden dat decretaal vastgelegd wordt dat het jeugdbeleidsplan ook bijzondere aandacht zal moeten besteden aan de rechten van het kind, bedoeld in de bepalingen en beginselen van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989 (art. 2, 13° & art. 5, §1). Aan de 'basisinstrumenten voor een jeugd- en kinderrechtenbeleid' JoKER en JBP voegt het decreet 'de aansprekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid en een coördinerende administratie' en 'een staat van de jeugd als monitor van de leefwereld van de jeugd' daaraan toe (art. 7 & 8). Deze basisinstrumenten bevestigen het huidige beleid. Met het oog op de inspraak van actoren in het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid erkent en subsidieert de Vlaamse Regering de Jeugdraad (art. 9). Het decreet vermeldt de subsidiëring van volgende instellingen Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid: een kenniscentrum kinderrechten, een steunpunt jeugd, een ondersteuningsorganisatie voor de gemeentelijke en provinciale jeugddiensten, het Vlaamse Informatiepunt Jeugd en Jint - coördinatieorgaan voor internationale jongerenwerking (art. 13). In de criteria voor werkings- en projectsubsidies participatie en informatie werd geëxpliciteerd dat ook dienen voor specifieke informatie- of sensibiliseringsinitiatieven op te zetten met het oog op de promotie van de rechten van het kind en enkel in het geval van werkingssubsidies ook om te rapporteren over de rechten van het kind (art. 35

3 Zie: www.jeugdbeleid.be/

4 *Parl. St.*, Vl. Parl., 2007-08, nr. 1698/1.

5 *Parl. St.*, Vl. Parl., 2007-08, nr. 1698/2 & 4.

6 Zie: www.vlaamsejeugdraad.be

7 *Parl. St.*, Vl. Parl., 2007-08, nr. 1698/3

& 38). Met het oog op de advisering inzake individuele subsidieaanvragen stelt de Vlaamse Regering een of meer adviescommissies samen met experts in jeugd, jeugdwerk en kinderrechten (art. 44).

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2009 met uitzondering van de bepalingen op de projectsubsidies (en de prijs) die in werking treden vanaf 1 januari 2010.

Joost Van Haelst*

RUBRIEK CRIMINOLOGIE EN METHODOLOGIE

**EVIDENCE-BASED BELEIDSVOERING IN DE KIJKER
TWEË BELGISCHE INITIATIEVEN**

Evidence-based beleidsvoering lijkt op het eerste gezicht een evidentie, maar is in België nog lang geen toegepaste praktijk. Om het beleid te kunnen baseren op empirische bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek met quasi-experimenteel opzet, moet er immers heel wat van dergelijk onderzoek aanwezig zijn. Binnen het criminologische domein knelt hier al jaren het schoentje. We stellen vast dat op een periode van tien jaar door de (federale) regering uitbesteed onderzoek, wetenschappelijk onderzoek met quasi-experimenteel opzet in ons land quasi afwezig is. Slechts 19% van het door Justitie uitbesteed onderzoek¹ kan als evaluatieonderzoek worden beschouwd², waarbij slechts in twee

onderzoeken meetbare indicatoren werden ontwikkeld³. Hieruit blijkt het gebrek aan criminologische traditie in onderzoek met quasi-experimenteel opzet en dit in tegenstelling tot de Angelsaksische landen en Nederland⁴. Binnen andere Belgische wetenschappelijke disciplines o.a. de geneeskunde en de psychologie wordt dit onderzoeksdesign veelvuldig gebruikt in het kader van evaluaties. Uiteraard mag niet vergeeten worden dat interventies binnen het criminologisch domein vaak uitermate complex zijn, wat de toepassing van een quasi-experimenteel design kan bemoeilijken. In deze bijdrage wordt kort ingegaan op de doelstellingen van knowledge- and evidence-based beleid in het algemeen en op twee Belgische initiatieven ter ondersteuning hiervan in het bijzonder.

1. What Works?

Het streefdoel van evidence-based beleidsvoering bestaat in de vervanging van de actuele “incidentdriven” politiek door beleid op basis van rationele keuzen en wetenschappelijke inzichten⁵. Een dergelijke benadering leunt aan bij het “what works” gedachtegoed dat door Rovers (2007) omschreven wordt als ‘het streven naar effectieve(re) interventies door middel van onderzoek dat voldoet aan de hoogste methodologische eisen (gerandomiseerde, gecontroleerde veldexperimenten), door gebruikmaking van kwantitatieve researchsynthesen (door middel van meta-analyses) en door binnen de interventies te focussen op empirisch onderbouwde technieken’. De ‘what works’-benadering legt een zware nadruk op de methodologische kwaliteit van onderzoeksdesigns, en meer in het bijzonder

* Coördinator Kinderrechten, Afdeling Jeugd – Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen – Vlaamse overheid. Het betreft een persoonlijk standpunt van de auteur en geeft geenszins een officieel standpunt van de Vlaamse overheid weer.

1 Het gaat hier om 19% van de 96 onderzoeken die tussen januari 1995 en september 2004 door het departement Justitie werden gefinancierd.

2 DEVROE, E., VAN DE VELDE, L., “Evaluatie-onderzoek bij Justitie België: het onontgonnen land”, in: PONSAERS, P., ENHUS, E., EASTON, M., BRUGGEMAN, W., COLLIER, A., (editors), *Tien miljoen klanten moet je verdienen, Bijdragen tot de evaluatie van politie en Justitie*, Centrum voor Politiestudies, Politeia, 2005, 145-173.

3 Voor een volledig detailoverzicht, zie: DEVROE, E. en VAN DE VELDE, L., *Onderzoek Justitie door- gelicht*, Academia press, 2005, pp. 390.

4 Zie ook: KLAARHUIS, C.M.K., NIEMEIJER, E., *Wet en werkelijkheid, bevindingen uit evaluaties van wetten*, reeks onderzoek en beleid, WODC, nr. 267, Boom juridische uitgevers, 2008, 285 p.

5 DEVROE, E., “Over communicerende en complementaire vaten: beleidsrelevant onderzoek in België en Nederland”, *Tijdschrift voor Criminologie*, jubileumuitgave 30 jaar NVK, 45 jaar TVC, mei 2004.